

BÁCSMEGYEI NAPLO

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK MINDEN DÉLUTÁN
kedd és vasárnap kivételével.

Felolós szerkesztő: **Dr. FENYVES FERENC**
Szerkesztő: **CZEBE LÁSZLÓ**

ELŐFIZETÉSI ÁR NEGYEDVÉBÉ:
helyben és vidékre 9 korona.

Szurmay beszéde a katonai ellátásról.

— A képviselőház elfogadta a javaslatot —
A képviselőház mai ülésén fél-tizenegykor nyitotta meg Szász Károly előadása.

Szurmay Sándor honvédelmi miniszter szólt fel a katonai ellátásról szóló törvényjavaslathoz: Melegen megköszönte az összes pártoknak és szónokoknak a tárgyilagosságot és szónoklásukat a tárgyalások kritikáját s hogy pártkülömbőség nélkül elfogadták a javaslat alapelveit. Különösen, hogy a tisztai fizetések emelését egyhangulag elsőrendű szükségletnek minősítették. Sajnos pénzügyi uton a mai sajátságosan nehéz viszonyok közt ez nem rendezhető, inkább a természetbeni ellátással lehet valamit elérni. Egyelőre az ellátó szervek a hiányos vezetés miatt nem funkcionálnak megfelelőleg.

A rokkantügybe vonatkozólag gróf Teleky József beszédében foglaltakat különös melegséggel vette tudomásul. Általában erre az ügyre jövőben is fokozott figyelmet fordít. Rokkantságra nem igen lesz szükség, mert a rokkant ellátás felemelt összege mellett a rokkantak szívesebben maradnak otthon, mint menhelyeken. A csendőrségre vonatkozólag közli, hogy a honvédségben benne van a csendőrség s annak ellátási szabályai vonatkoznak erre is.

A ház általánosságban elfogadta a javaslatot. A részletes vita során Szilágyi Lajos több apró javaslatot tett. Fényes László egy kisebb módosítást szóló indítványról a szavazáskor módosításra egyedül megszavazott. Mikor látta, hogy Hédeváry Lehel ennéne szavaz így szól:
— Hiába, hiába... Itt semmi sem kell, semmi sem jó, csak az ügynökségek.

Hédeváry Lehel: Es a bakozás a Fészek kártyaszobájában.

Fényes László: És az ügynökségek...

Hédeváry Lehel: Ne rágalmazzon. Tessék bizonyítani.

Az incidens után a Ház részleteiben is elfogadta a katonai ellátásról szóló javaslatot.

Windischgrätz Lajos herceg közéletelmzési miniszter válaszul ezután két interpellációra.

Itélet a bécsi gyilkosok fölött.

Bécs, augusztus 8. Tegnap késő este hirdették ki az itéletet a Brisztol szállóban elkövetett gyilkosság tettesei fölött. A törvényszék Dávid Emot köztisztviselő halálára. Franke Kurtot 15 évi fegyházra ítélte.

Repülőtámadásunk Valona ellen.

— Vezérkari jelentés. —

Budapest, augusztus 8. Hivatalos jelentés: Az olasz harcteren nincs nagyobb harc esemény. Aibantában szárazföldi és tengeri bombavető repülőosztagaink bombázták Valonát s főként a fölé délre eső katonai építményeket. Számos hegyről felszálló füst és robbanás tüze mutatta az eredményt.

Ujabb 2.398.000 ezer Amerikai katonák érkezik a nyugati frontra.

Rotterdam, augusztus 8. Washingtonból jelentik: A kongresszus mindkét házában tárgyalásai úgy folynak, hogy a katonai korhatár megalapításáról szóló törvényjavaslat szeptember 9-ig jogerőre emelkedik. Ezután remélhető, hogy a kormány által felajánlott újabb 2,398,000 főnyi hadseregnek a nyugati frontra való szállítását.

Lassubb lett a francia előnyomulás.

Rotterdam, augusztus 8. A Reuter ügynökségnek a francia főhadiszálláson levő tudósítója jelenti: A németeknek a Vesle ig való visszavonulása még tart. A németek erős gépfegyver és ágyutüzérellel igyekeznek ellensúlyozni akcióikat. A francia előnyomulás tempója lassubb lett, aminek oka az, hogy az ágyukat is előre kellene szállítani, ez azonban a rossz időjárástól felazott földön rendkívül nehéz. Pedig minden az ágyak kellő időben való alkalmazásától függ.

Csak az optimista német tábornokok biznak a német győzelemben.

— Loyd George nyilatkozata. —

Rotterdam, augusztus 8. A Reuter ügynökség jelenti Londonból. Loyd George beszédében melyben a legutóbbi eredményeket méltatta a következőket mondotta:

— Az angol hadsereg fejlődését igazolják ezek az eredmények, azét a hadsereget, mely a háboru kezdete óta két és fél millióról nyolc millióra emelkedett. A német tengeralatti háboru sikertelenségét pedig a következő számok világítják meg: Elsívesztettünk 150 német tengeralattjárót. Ezeknek fele erre az évre esik. Egyedül a nagy csata előtti hónapban 350 000 embert szállított Anglia a tengeralatti háboru dacára a csatornán túlra. Egyébként 1914. óta hat és fél millió embert vitt Anglia a harctérre. Ebből a gyarmatok egy és India fél milliót adott. A visszavonulás után igazán csak a legoptimista német tábornok gondolhat arra, hogy az antantot fegyverrel lehet győzni. Korai tehát minden öröm és bizakodás. Németország soha elő kedvező helyzetbe többé nem kerülhet, mint volt a márciusi csata előtt. Mindennek dacára ma és mindenkor őszintén kívánjuk mindnyájan a békét, de meg vagyunk győződve, hogy addig kell harcolnunk, míg egyes államok hatalmát a militarizmussal lehet biztosítani.

Oroszország háboruja az antant ellen.

Moszkva, augusztus 8. Lenin egy gyűlésen nagy beszédet mondott, amelyben kiemelte, hogy az angol és francia csapatok nagyobb veszedelemmel fenyegetnek, mint valaha. Idegen népeket hajtottak szolgálatukba s ezekkel akarnak diadalra jutni. Utánna Troczkij beszélt. Dörgő helyesléssel fogadták azt a bejelentését, hogy a petervári szovjet elhatározta, miszerint az összes csapatok negyedrészét az antant seregek elleni harcra küldik. Az orosz csapatok erejét nagyban gyengíti az a körülmény, hogy a tisztiek az antant szolgálatában álló ellenforradalommal robuszvenznek. Minden tiszt mellé megfigyelőket állítanak.

A németek visszautasítottak egy békeajánlatot.

Luganó, augusztus 8. A lapok közlik Lloyd Geornak azt a bejelentését, hogy Németország egy neki tett békeajánlatot visszautasított. Némely lapok kijelentik, hogy ha azon tárgyalásokról van szó, amelyek állítólag Svajcon folytak, ugy Olaszországnak ezekben sem volt része. A Corriera della Sera közli, Lloyd Georn Németországnak egy teljesen józan békeajánlatot tett, de Németország azt ridegen visszautasította.

Elismerés Foch tábornoknak.

Genf, augusztus 8. Nieuve Rotterdamsche Courant értesítése szerint Clemenceau bejelentette a francia kamarának, hogy Foch tábornoknak a tábornagi rangot adományozták. A tábornok rászolgált erre a kitüntetésre, mert a német sereg offenzíváját leverte, Páris veszélyen kívül van, 200 községei felszabadított és nagyszánu foglyot ejtett. Ezt a diadalt előre elkészített tervnek alapján aratta Foch, a kinek az érdemeiről még a történelem is meg fog emlékezni.

Uj német-orosz megegyezés.

Krakkó, augusztus 8. Varsóból jelentik, hogy a németek és oroszok között új megegyezés jött létre, melynek értelmében a németek kelet felé tovább tolják demarkációs vonalaikat. Ugyanezen megegyezés értelmében a németek megszállották Szmolenszk és Vitebszk városokat.

Nyilvántartják az árdragitákat

Budapest, augusztus 8. A rendőrség a lánckereskedelem elleni törvénynek érvényt szerzve elhatározta, hogy az árdragitákat országosan nyilvánítja. Az árdragitákról vezetett nyilvántartás mintájára fogják vezetni az or zágban elített összes árdragitákat, akiknek a száma 15 000. tehető, nyilvánlanta tják.

Tözsde: Helleirich berlini utának híre az irányzat változó. Magyar hitel: 1366. Osztrák hitel 910. Lezártató 835. Agrár 1088. Fabank 984. Sörgő 1225. Rima 1265. Nacsi 3470.

Osztrák tanítók Szabadkán. Nem éheznek, csak szemetelnek.

(Saját tudósítónkról.)

— aug. 8.

Mialatt egész Bácska meleg szívet és párolgó étellel látják szívesen a nyaralni idehozott apró osztrák gyerekeket, valóságos megdöbbentő hirt kell adnunk a nemkevéssé szívesen és jól ellátott osztrák tanítókról, akik a gyermekek kísértő gyanánt jöttek ide.

Szabadkán már a nyaraló gyermekek megérkezésekor feltűnt egy házassághoz nőtt „Oberlehrer“, aki nek első dolga volt előterjeszteni a saját követeléseit a kosztot és a lakást illetően. Nem mondjuk, hogy nagyon szerény volt ezekben, de az hátrahozottan feltűnt, hogy ez „oberlehrer“ ur nem érdeklődött a kis osztrákok elhelyezése és kosztja iránt. Igaz, hogy ez nálánál jobb kezeke és szívekre volt bízva.

A kiváló osztrák tanítók és tanítónők most Palicton, a földművelésiskolában vannak elhelyezve. Ott kapnak naponta ötször enni. Ott laknak jól csomórlásig, hogy valóságos betegségek eszik magukat és hányással kénytelenek az emésztést megkönyveníteni. Ez ugyan nem teszi esztétikusá a lakásul adott iskolahelyiségeket, de legalább módot ad a derék osztrákoknak, hogy minden nap feljelenést tegyenek valaki ellen, hogy elégedetlenek legyenek kosztal, lakással. Hogy a városban elhelyezett, felügyelőkre bízott gyermekekre gondolnának, azt már nem merjük rájuk fogni.

Legutóbb a Belügyminiszterium

Az előző jelentés, a szanatóriumi tervek elkészítése, egy névtelen alaptanács, dr. Balogh Ernő által beosztályozott a zsr. akcióból befolyó körülből 300.000 korona alapjainak kezelése és a tőbbéte gondozó intézetek berendezésének megrendelése volt tárgysorozaton. A fontos ügyekre még lesz alkalmunk visszatérni.

— **Felülvizsgálják a szabadkai hadisegély felebbezéseket.** Ma délelőtt a szabadkai szervezett munkásság szak szervezeti tanácsa táviratot kapott a honvédelmi miniszteről. A távirat fordulatot jelent a szabadkai sok port felvett és már botrányal fenyegető hadisegély felebbezési ügyekben. A honvédelmi miniszter közli a munkássággal, hogy panaszkra intézkedett, hogy a sérelmes hadisegély ügyeket egy e célra kiküldendő bizottság felülvizsgálja s a helyszínen hallgassa meg a hadisegélyek panaszait. A bizottság a közeli napokban érkezik Szabadkára.

— **Pénteken már nem lesz hus.** Holnap, pénteken már életbe lép a hústalan nap az egész ország területén, kivéve Horvátországot és Szlovéniát, ahol péntekenként is ehetnek azok, akiknek van husuk vagy húsra valójuk. Nálunk nem valami nagy megtartóztatást jelent a pénték hústalansága. A hústalan napokat behozó rendelet korlátozza a vendéglőkben is az ételkiszolgálatait, mert kimondja, hogy a hét többi napjain egy személynek egy étkezéssel a legfőbb egy húslelt szolgálatnak csak ki. Nagyon kevés lehetett a mai vendéglői árak mellett az olyan vendég, aki egyenél több húslelt evett volna.

gyermekvédelmi osztályához tettek feljelentést, a koszt miatt.

Erre közöljük az osztrák tanítók két napi étlapját a f. hó 7. és 8-ikait:

Augusztus 7-én:

Reggeli: Tejeskávé, kenyér.

Tízórai: Párolt gyümölcs.

Ébéd: Husleves. Tőkfőzelék disznósós feltéttel. Szilvás gombóc.

Uzsonna: Tejeskávé, kenyér.

Vacsora: Pörkölt máj burgonyával.

Augusztus 8-án:

Reggeli, tízórai és uzsonna ugyanaz.

Ébéd: Burgonyaleves Édeskáposztafőzelék. Borjuszit. Lekváros talszedli

Vacsora: Borjupörkölt.

Csak ilyen étlapot esznek végig az éhező osztrák tanítók. Hogy a minőség elsőrangú, arról nem is lehet beszélni. Szabadkán egyenesen ki akarnak tenni az osztrák hízalásban. Épen ezért megdöbbentő és arcátlan ez az osztrákok magatartása. Nem csodálkozunk, ha mindenki undorral gondol a rosszul sikerült barátkozásra. Jó volna az egész dolgot illetékes helyen szóvá tenni, hogy ezek a házítással születtek osztrák tanítók ne kompromittálják a királyi jólelkű akcióját.

Csak arra vagyunk még kíváncsiak, hogy a napi ötszöri étkezés közben, mikor van idejük a feljelentéseinkben írt otromba hazugságokat papírra tenni?

— **Korpát kapnak a tehenésztetők.** Azok a tehenésztetők, amelyek hajlandók szövetkezettnek, közöseknek, beszerzési csoportoknak, tejszűjtő központoknak közfogyasztásra adni a tejet s erre szerződészerű kötelezettséget vállalnak úgy, hogy a szerződés teljesítését hatóság ellenőrzés alá helyezi önként, tehenenkint 5 métermázsát a karmányt tarthatnak vissza. Ezt azonban a polgármesteriől vagy a főszolgabirtokról kell írásban kérni. A kérvény megszerkesztéséről és a kívánt mellékletekről bővebb felvilágosítást a nevezett hivatalok adnak az érdeklődőknek.

— **A szabadkai tisztviselők beszerzési csoportja** ismételt felhívást taglalt, hogy 1918 augusztus 9-én pénteken délután 6 órakor az üzemben a tejlő kecskék behozatala ügyében megbeszélésre okvetlenül megjelenni és a vételárat lefizetni szükségesnek. Aki 9-én sem jelenik meg, igényét a kecskére elvesztette. A mákói hagymára a téli szükségletet kérjük sürdösen előjegyezni, mert csak annyit rendelünk, amennyi az előjegyzés.

— **A zombori szivarínség korából.** Vettek a következő pasztor levelet: Trafik-kiosztás lévén a mai napon szivarvásárlásra haláraztam el magam. Végig jártam Zombor tráfikjait, természetesen eredmény nélkül. Közben egyik trafikban hosszas könyörgésemre azt a rövid választ kaptam, hogy van még szivar, de az az állandó vendégek részére van fenntartva. Ezzel el voltam intve. Kérdezem a tek Szerkesztőjezt, honnan szerezzem én be a szivart, amikor három évet orosz fogságban töltöttem és nem

volt időm valamelyik trafik törzsvendégei sorába belépni? Szóval csak protekción urak szivarozhatnak. Teljes tisztelettel: *Frankl István*. — Azt hisszük, hogy Zombor trafikjai között mégis akad egy, amelyik törzsvendégei közé protekción nélkül is felvesz egy hadfit, aki három évig volt fogságban. Reméljük, hogy ha valahol legközelebb megdresdik egy törzsvendégi állás, akár elhalálozás, akár pedig elköltözés, vagy önálló csempészetre történt áttérés folytán, elsősorban a panasztevőt fogják megérdemelt előnyben részesíteni.

— **E-külvő. Gernyeszegi Oszkár** m. kir. csendőrszázados és *Matolcsy Nelly* június hó 31-én tartott esküvőjüket Budapesten. (Minden külön értesítés helyett)

— **Futball-mérkőzés Szabadkán.** Vasárnap délután 4 órai kezdettel az M. T. E. I. b. és a szabadkai Sport-Egylet kombinált csapatai játszottak. Hat órai kezdettel a Bácska és a Vasas ok mérkőztek. Mindkét mérkőzés a Zombori-úti sporttelepen lesz.

— **A Horváth Országos Bank aradi birtokvásárlása.** Több budapesti lap közölte, hogy az Országos Birtokforgalmi Iroda nem hagyta jóvá az aradi birtokvétel, mely a Horváth Országos Bank szabadkai fiókja és kiskoru Potocki András gróf gyáma között az Arad melletti 13.000 holdas hontsói erdőre létesült. Egyletore, mint hiteles forrásból közlik, a pesti lapok híre nem felel meg a valóságnak: A birtokvétel felett nem történt döntés. A bizottság elnökének távolléte folytán elhalasztották s valószínűleg augusztus 12. és 20. között fog elődlni, hogy lesz-e a Horvát Banknak erdeje vagy sem.

— **Háborus házvétel.** Engelmann Jakab Szabadkán megvette Korhcz Cselezsin Tompa utcai házát 150.000 koronáért. Ebben a házvételben sok érdekesség van azok előtt, akik tudják azt, hogy a háborus konjunkturák hogy vetették meg az ilyen házvételeknek s az új háziuraknak alapjait Engelmann 150.000 koronás házvetele, melyet még újabb házvétellel óhajt betetőzni, Szabadkán érdekes szenzációt képez.

— **A szombati pallosi kabaré.** A szombati kabaré iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A szereplők természeté és a műsor szerencsés összeállítása a legszűkebb bizottságok Műsor a következő: 1. Megnyitót tart és konferál: *Matkovich Béla* tanár. 2. Oroszhegyi Szabó István bariton énekszáma. 3. Cowboyszanc. Lejtők: *Csete Mancsi* és *Dudás Mancika*. 4. Darvas Ernő, fővárosi kabaré-énekes kuplé. 5. Operett-ária a „Cigánybaró”-ból Enekli: Schwermann Valéria, kiváló bécsi énektanárnő. 6. A szék. Vigjáték I. feje. Előadja: *Piösch Fere* cse, *Leher Matild*, *Eke Mihály* és *Molnár Károly*. Az énekszámokat zongorán *Vig Károly* kíséri.

— **Elveszett.** A zombori rendőrségnek bejelentették, hogy a zombori vasúti állomáson egy 94 koronát s Stojkovića Sebő névre szóló katonai okmányokat tartalmazó, a város háza épületében, a cipőháznál előtt pedig 25 korona készpénzt tartalmazó pénztárca elveszett. A megtaláló a rendőrségnél jelentkezett.

A NAP ESEMÉNYEIT

— **A főispán körüti a vármegyében.** Dr. Balogh Ernő főispán kulturális programjának, főként az anya és csecsemővédelmi és a tuberkulózis elleni akcióknak továbbfejlesztése érdekében a vármegyében több helyen látogatást tesz. A körút f. hó 10-én kezdődik. Ezen a napon Apatinba megy a főispán, kivel együtt dr. Fáy Aladár a csecsemővédelmi akció kormánybiztos is megjelenik a vármegyében. Kíséretükben lesznek Skultethy Lajos alispán, dr. Szabovityevis Dusan főjegyző, dr. Spitzer István főbíró, dr. Kull Lajos főispáni titkár és több orvos. Együttel a gabonaárvételei eljárását is ellenőrizi a főispán s az ugyancsak velük utazó dr. Popovits Szilárd h. kormánybiztos.

— **Katonai kifutások.** Az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményes magatartásáért *Droll István* 86. gy. e. százados a vas. koronarend III. osztályává, *Jahorecz Lajos* 86. gy. e. főhadnagyot, *Dugovich Imre* 123. gy. e. hadnagyot a legfelsőbb elismerés jelével, a kardokkal együtt tüntették ki.

— **A Tuberkulózis Elleni Egyesület választmányi ülése.** A Bacs-bodrogvármegye Tuberkulózis Elleni Védekező Egyesület választmányja, Skultethy Ferenc alispán elnökelele alatt, folyó évi augusztus hó 5-én délután 5 órakor Zomborban a vármegyeház kistermében ülést tartott.

